

אותו על המידקע. מ'יהו בפאר'ס ובא ארצה?

הסיגנון שלי היה ממש פורנוגרפאי, אבל בצורה כליכך מוגזמת, שזו היתה בעצם סאטירה".

לישראל הגיע לראשונה בגיל 21. הייתי מפורסם כמלך המשוגעים. שיחקתי ברשע שלוש הצגות בעת ובעונה אחת. הייתי סחוט ורציני קצת לנוח. לא היה לי כסף והחלטתי לנוח באיזה מינור. נכנסתי למינור, ותוך כמה ימים החלטתי לבקר בישראל. עובתי שלוש חזרות ולמחרת הייתי במטוס ארצה. חשבתי שאני מגיע לארץ של שמיים ופתאום ראיתי מכור ניות. הייתי מופתע. נשארתי במשך שבועיים בקיבוץ וחזרתי לצרפת".

עשר שנים לאחר מכן הגיע שנית, כשי הוומן להופיע עם אחת מהצגותיו במינסטר גארט, פסטיבל האביב בירושלים. לקח לי עשר שנים לחזור בתשובה. היה בי מאבק חזק בין האיש הישן לחדש. הרגתי שתי שאני צריך להקיא הרבה מאוד בי

גימפל הוא שוטה הכפר. ההופך להיות קורבן למעללי הקהילה היהודית בשטטל היהודי-פולני של המאה שעברה. הוא מתחנך עם אלקה הזונה, המתודה לפניו, סמוך למותה, על חסאייה. עיבודו של ברנאר מוראלי מתרחק מאוד מהסיפור המקורי.

"גימפל תם"
לבשבים זינגר היא ההצגה המועד לית בימים אלה בתיאטרון החאן. מוראלי מנסה לשלב תיאטרון יידיש של גולדפאדען עם תיאטרון קירקסי. טיבה של הכלאה זו תצטרך להיבדק ביצירותיו הבאות.

לגבי נישואין? לא צריך להיזרק למים עם כל אחד. זאת לא חובה להתגרש שלך. שה ימים אחרי החתונה. אני לא יכול להיחנך עם אבן. אני מוכרח להתחנך כי נמאס לי להיות לבד. למרות שהיה לי קצת קשה לסבול משהו אחר. ניסיתי פעם גם שידוך. זה הצחיק אותי, הוא חושב רגע ובדרכו התיאטרלית הוא מורסיף: מצד שני זה רומנטי. אתה פוגש מישהי רק בגלל הייחוס. אין כאן שום סיפור של לראות סרט ביחד, או של חבר רות. זה דבר מאוד חזק".

עיים יאהבו אותי. אני מסתובב בחברה של חוזרים-בתשובה בירושלים. למולי לא הם ולא אני איבדנו את חוש ההומור, למרות שאנחנו מאוד מדייקים בזה. כולנו אהבנו פעם דברים ללא גבול. כולנו צרפתיים, ששרפנו את החיים, שפוצצנו את גופנו ובסוף ויתרנו על הכל. למולי, כולנו עדיין אוהבים יופי, תיאטרון וקולנוע. אני חנו כמו ילדים במאפיה, הוא מתרגם ביטוי מהשפה הצרפתית, עדיין מתפעלים מעוגות שלא ראינו אותם קודם. בשבת, למשל, עושים ממש שלוש חגיגות — מינחה, שחרית ומעריב.

אוריאלה וייץ

לונים
יצירתו הגדולה עדינה בארץ היתה ההצגה היפה והחיה שביים בבית-חולים לנכים בירושלים. הם חצו את האולם כניצני-אש, צחקו, שרו ורקדו באופן ששום תיאטרון לא יכול להשתוות לו, אמר בסיפוק רב.

ברנאר מוראלי לקומדיה מוסיקלית. גימפל מתרחק מהסיפור המקורי והופך להיות כימעט המצאה בילעדית של ז'אן ברנאר, שגם עיבד את הטקסט. בדרכו המיוחדת הוא משלב תיאטרון יידיש עם תיאטרון קירקסי. יש לזה הצדקה, הוא מעיר, בעצם מה היה תיאטרון היידיש בתחילת ענייה של תיאטרון יידיש המשחקת את גימפל תם. כמו בכל קבוצה יש מריבות ואינטריגות בין השחקנים. מישהי רוצה לשחק את הדיבוק, למשל, או יש חילוקי דעות עם התיזמורת.

הצגה אחרת תעלה השנה בפאריס. בתיאטרון של אנטואן וויטס. הפעם לא יהיו כלל שחקנים. הקהל יטייל בתוך תפאורה של בית-קברות וישמע בעזרת אוזניות המחוברות לרשמקול את סיפורי הדמויות בקברים. בכל קבר יש דמות ידועה, דמונית או ריאלית, כמו אנדי וורהול, מריה קאלאס, כיפה אדומה ומרסל פרוסט. מישהו שמע שהוא מתכוון להכניס גם את הקבר שלו עצמו.

צופת לפני שאני בא ארצה. איני יודע מדוע חזרתי בתשובה. לא אני בחרתי בדרך הזאת. כי אם היא בחרה בי, הרגתי שתי שאני מת אם לא אעשה את זה. התחלתי לחזור בתשובה כבר ב-1968. הקדתי את האופנה.

"גימפל תם" לעניים

צ'ני זוכר שזה קרה כאשר הופעתי בהצגה שבה היינו עירומים על הרבימה. בנתיחה הזו של אורגיה וחופש מיני הרגשתי שאני כבר לא כליכך מאורשר. שבעתי משלושת האלילים של אי-רופה — מדע, מין ומרכסיום. היום הרבה אמנים באירופה מבינים שהאלילים האלה נופצו ובאים ארצה כדי להגשים חלומות. לכן יש לדעתי זרם חזק של חוזרים בתשובה. אנשים הבינו שהמשיח לא נמצא בחשמל או במין".

שלוש שנים אחרי שהופיע בפסטיבל האביב החליט לעלות ארצה. שאלו אותי בצרפת — מה פיתאום לשם, השתגעתי? אבל הם טעו. האמנות באירופה לא יכולה לחפש שום דבר. כאן הכל רותח. אנחנו נמצאים בתחילתו של תהליך. יש כאן חומר לתיאטרון גדול: יש כאן חומר פוליטי, היסטורי, דתי וישראלי. זה כמו בור שצריך להתמלא. בנושא הישראלי קשה לי כרגע לעסוק, כי אני מכיר אותו פחות. אבל ללא ספק אעסוק בנושא היהודי. והי המצדה האחרונה של התרבות שלנו. אפי שר לספר את הסיפור הזה בכל הסיגנונות שהשתמשתי בהם באירופה. כמו פאנק, בורלסקה ומליצנות. אבל התוכן שונה. לדיעתי, הנושא והצורות האלה הם אקטואליים, משום שאינם מוכרים פה".

את גימפל תם לבשבים זינגר הפך

"האתאבקות"
הוא שם ההצגה שהוניקה אותו למקום חשוב במחזאות החדשה בפאריס. זהו סיפור של מאבק בין אמא זמרת-ליצנית ובת רקדנית. תפקידי הנשים גולמו עליידי גברים. משמאל: ז'אן ברנאר.

שלוש חגיגות ביום

החזרה בתשובה שלו אינה מתרחשת בנפרד מהמחשבה התיאטרלית. בליל הסדר האחרון הוא העלה הצעה מצידו לשבת על מיוזות, כדי להיטיב לספר את סיפור יציאת מצרים. על כל פנים, אין הוא חושב שתהליך חזרתו בתשובה עלול לפגוע בדרכו האמנותית בארץ. יכול להיות שאני מסורף. זה לא איכפת לי. אם אצליח אצל הציבור, גם המיקצור